

Finansforum 2024

8 oktober 2024

Den kommunala låneskulden 2024:

**Hur ska staten och kommunsektorn
dela på ansvaret för framtidens investeringar?**

Agenda

1. Inledning

Emelie Värja, forsknings- och utbildningschef Kommuninvest

Lars Calmfors, professor emeritus vid Stockholms universitet och forskare vid Institutet för Näringslivsforskning

2. Opinionskoll

3. Panelsamtal

Q&A

Ställ gärna frågor till paneldeltagarna i chatten och/eller lämna kommentarer.

Opinionskoll

För att svara på våra interaktiva frågeställningar behöver du ansluta genom att ladda ner Zoom till din dator eller använda Zooms app på en mobil/surfplatta.

Emelie Värja

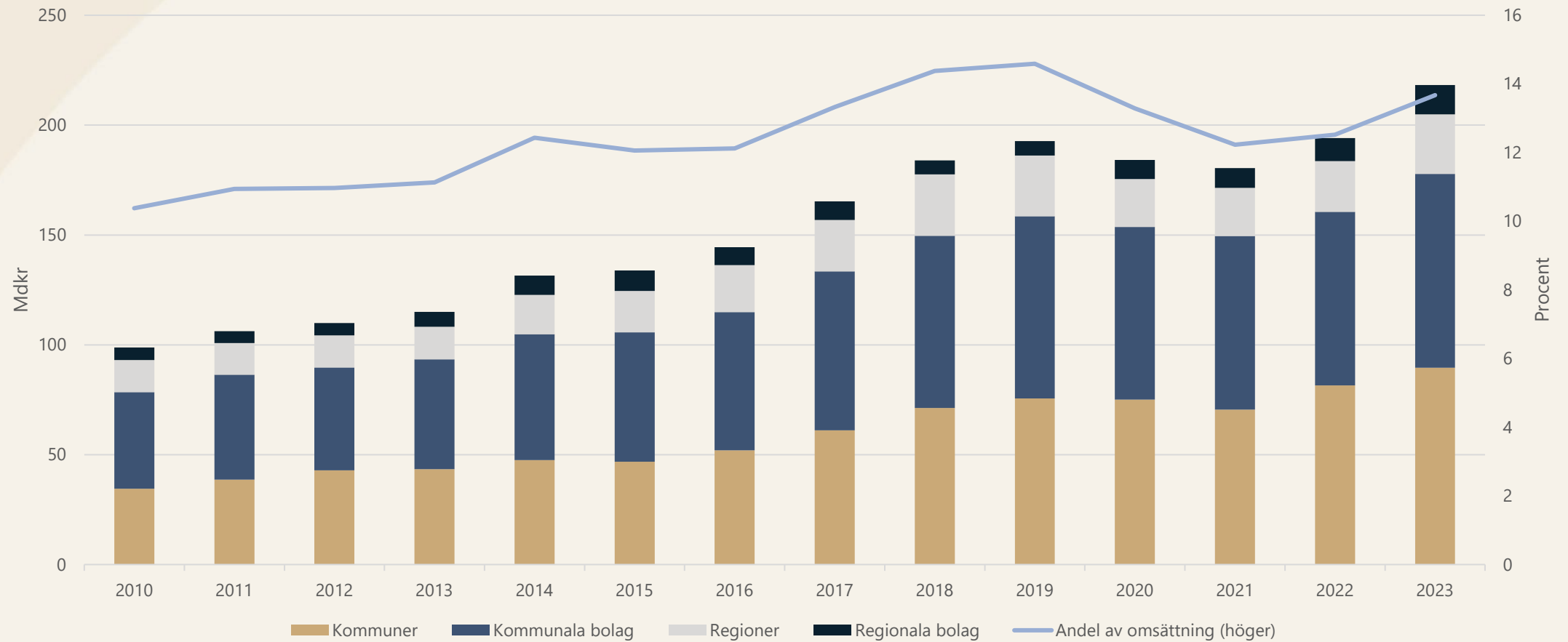
Forsknings- och utbildningschef
Kommuninvest

Den kommunala låneskulden

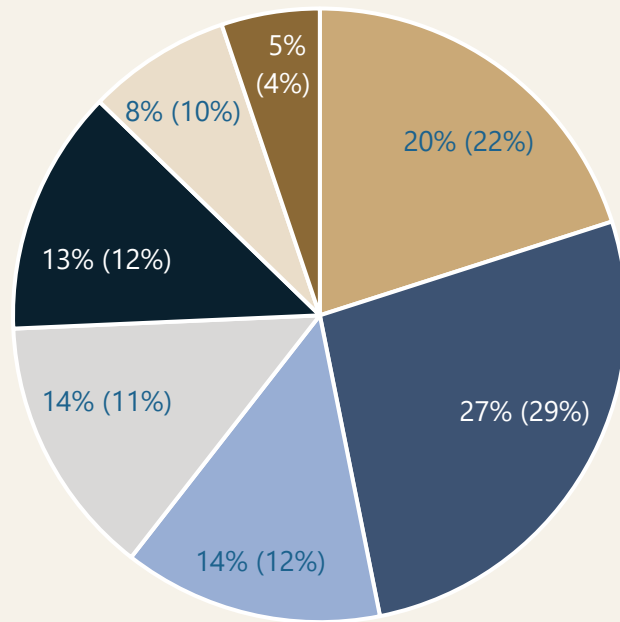
2024

Investeringsvolymen stiger

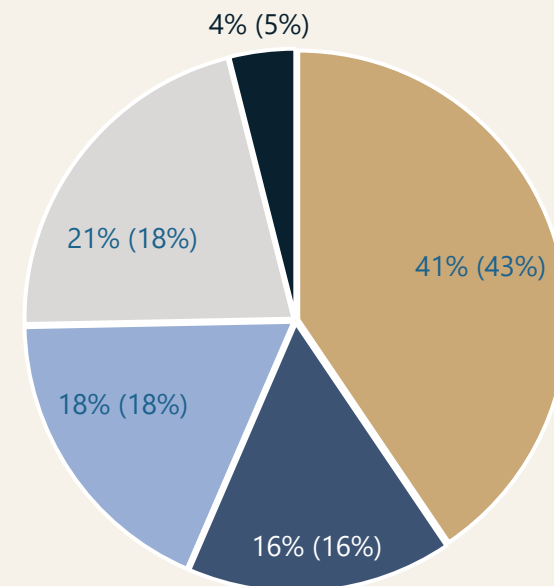
Fördelningen

Kommuner

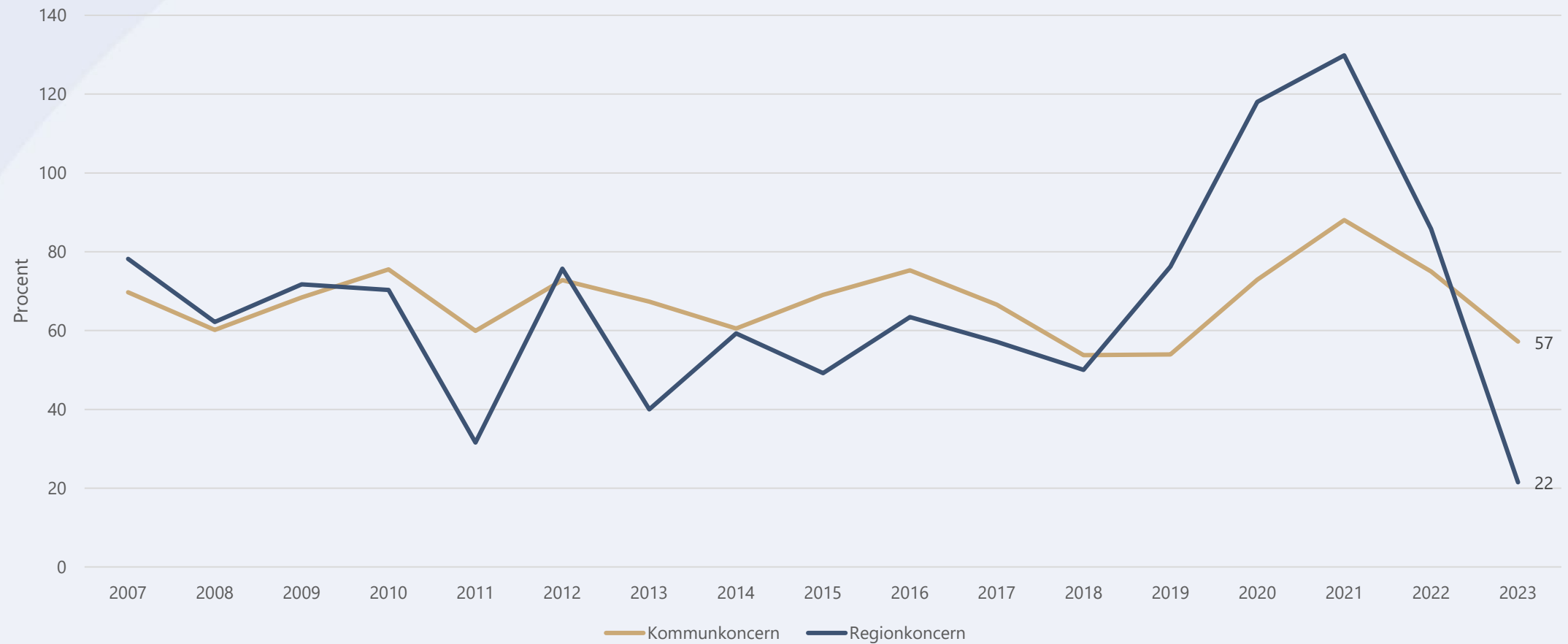
- Bostäder
- Fastigheter
- Energi
- VA och avfall
- Infrastruktur
- Exploatering
- Övrigt

Regioner

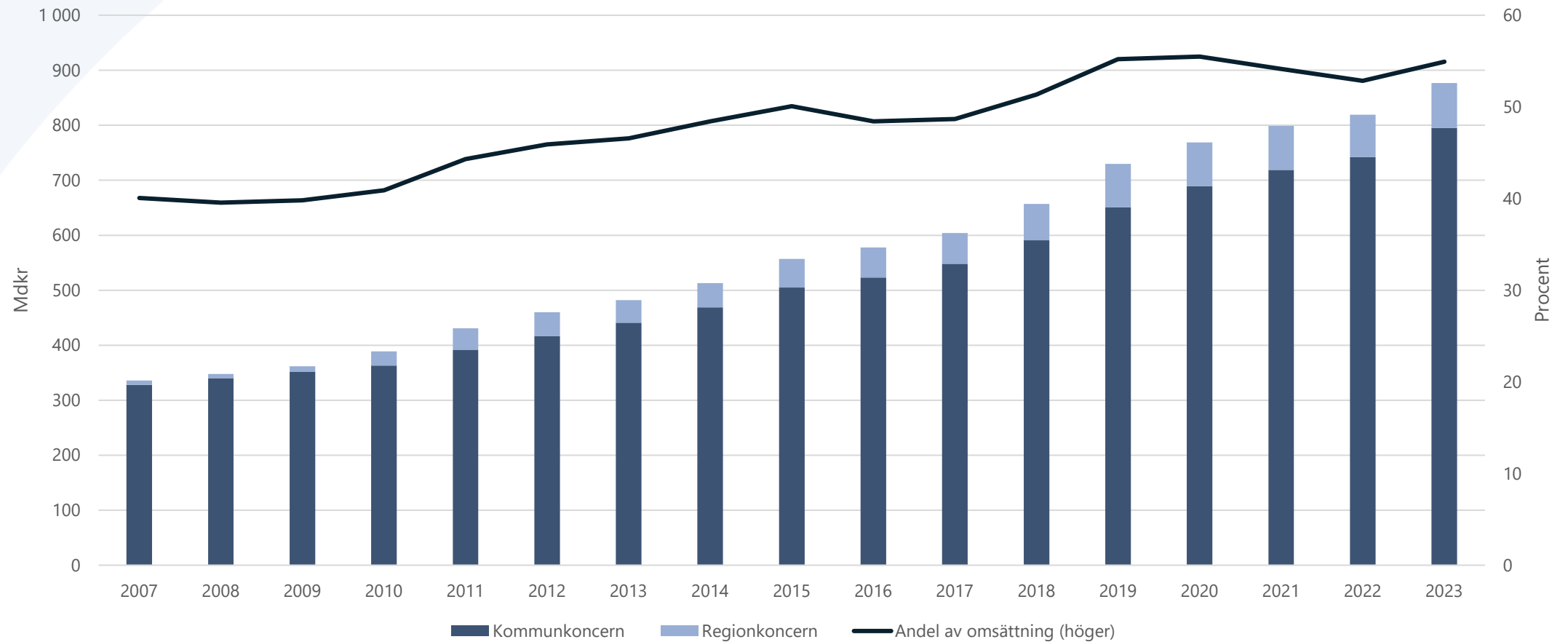

- Verksamhetsfastigheter
- Infrastruktur
- Vårdutrustning
- Kollektivtrafik
- Övrigt

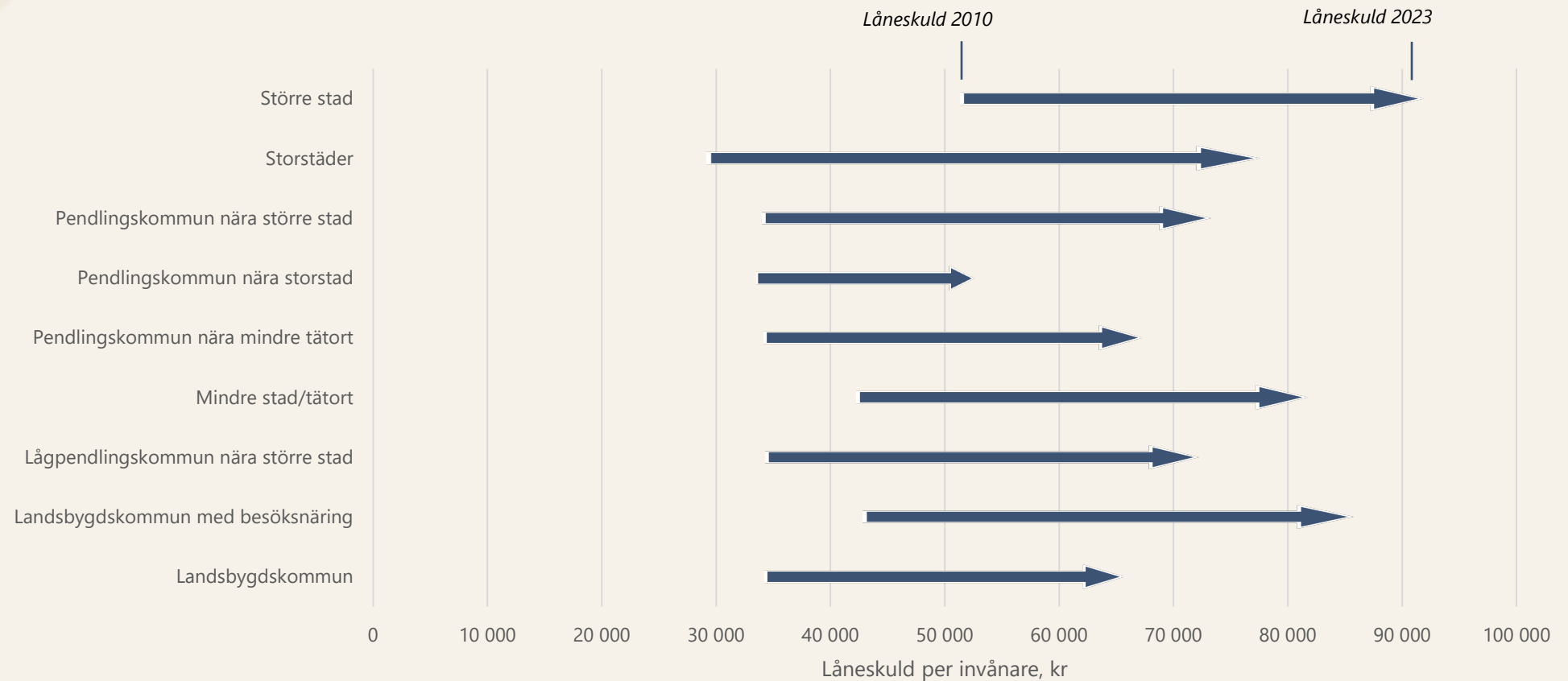
Självfinansieringsgraden

Återgång till högre tillväxttakt

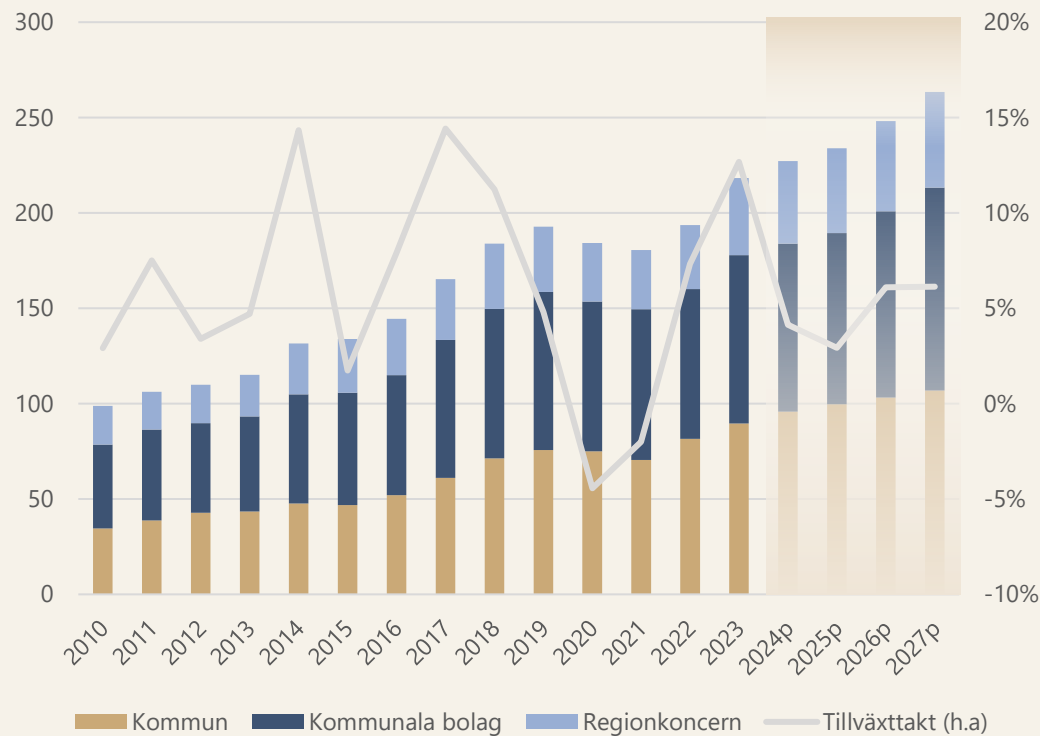
Förändringen över tid skiljer sig mellan kommungrupper

Låneskudsprognos

Investeringsutvecklingen

Prognos Investeringar

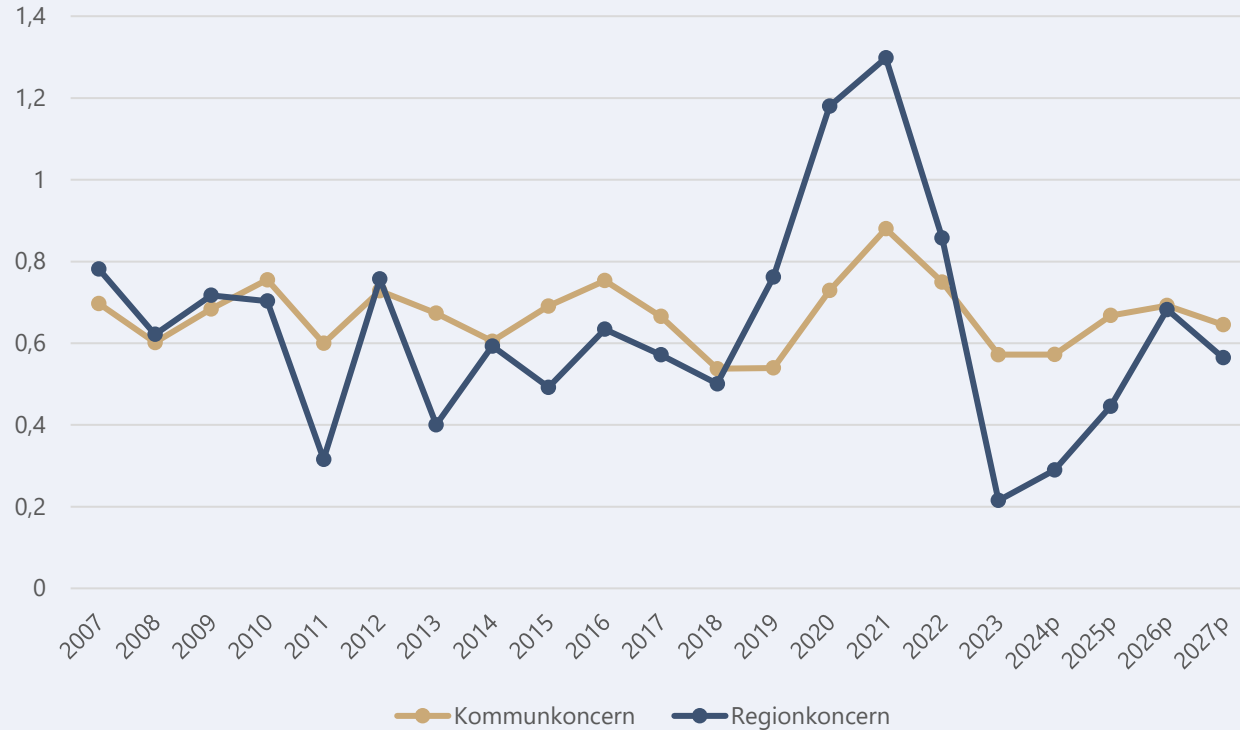

Andra faktorer

- Lägre befolkningstillväxt
- Reinvesteringsbehov i fastigheter och VA
- Grön omställning
- Färre barn men fler äldre
- Regionerna har fortsatt kvar att göra
- Fortsatt investeringstillväxt men lägre än genomsnittet

Finansiering

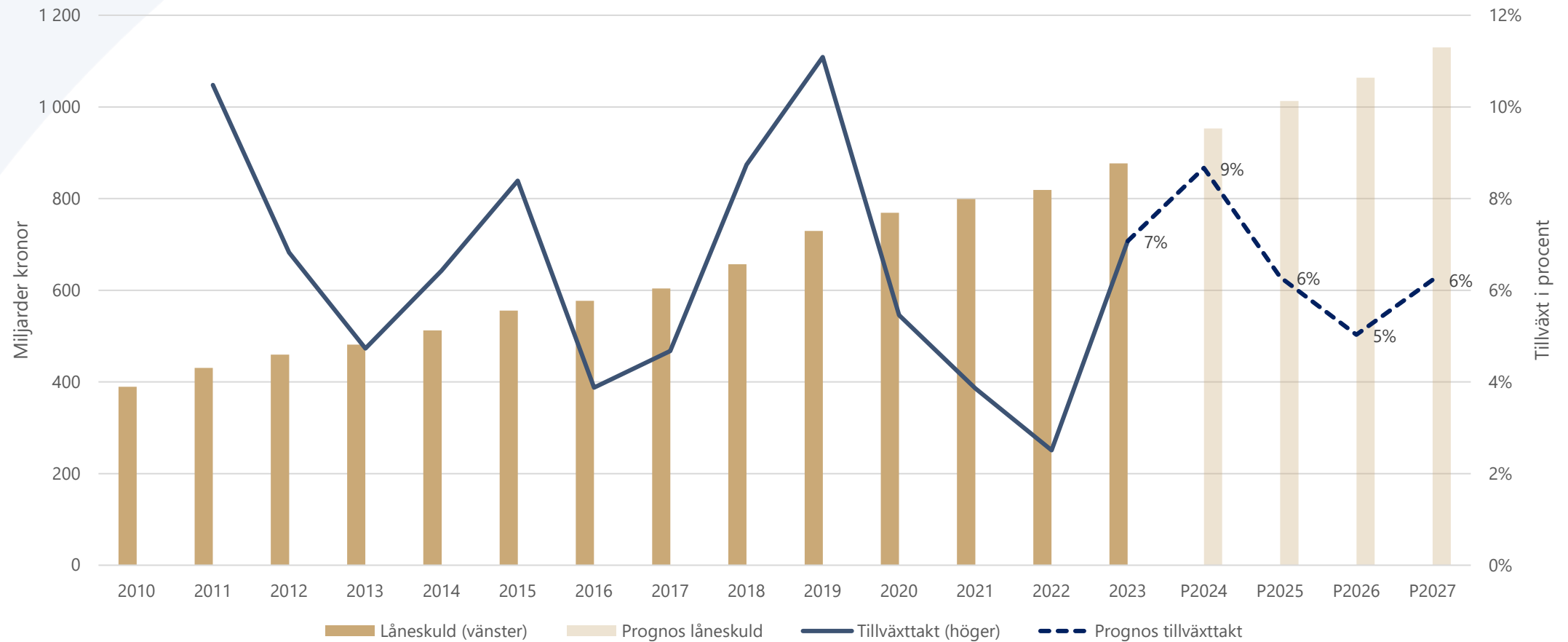
Självfinansiering

Andra faktorer

- Låga resultat 2023 och 2024 innebär lägre självfinansieringsgrad
- Från 2025 tillbaka på en genomsnittlig självfinansieringsgrad

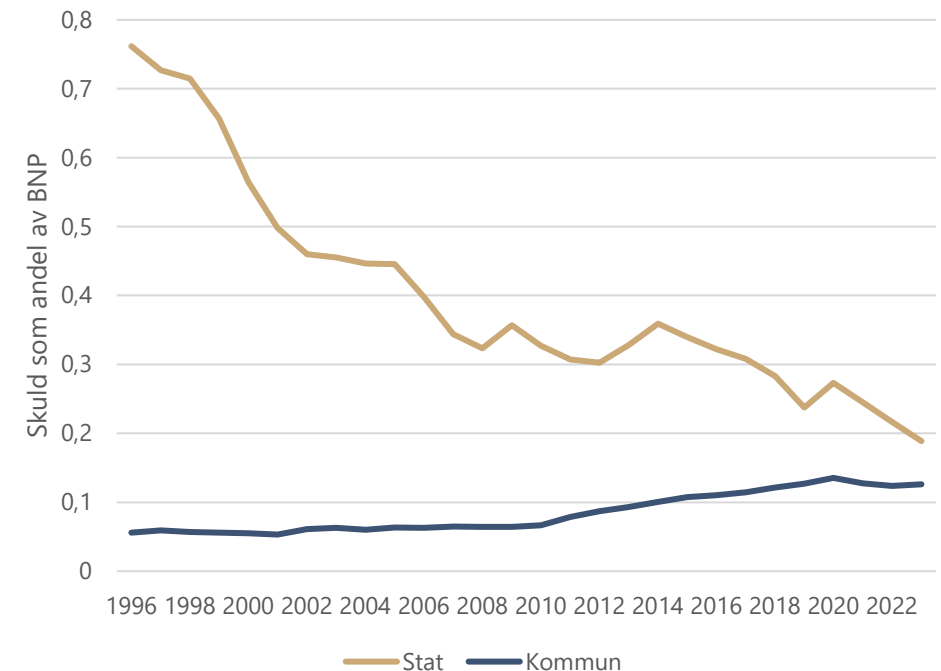
Låneskuldsprognos

Sammanfattning

- Hög investeringstillväxt 2023.
- Bostäder och fastigheter minskar som andel medan VA ökar.
- Lägre självfinansieringsgrad innebär högre låneskuldstillväxt.
- Prognosen tyder på ökad låneskuldstillväxt 2024. Men tillväxttakten avtar när förmågan att finansiera investeringar med egna medel ökar.

Maastrichtskulden

Lars Calmfors

Professor emeritus vid Stockholms universitet och
forskare vid Institutet för Näringslivsforskning

Kommunerna, staten och finansieringen av investeringarna

Lars Calmfors

Kommuninvest

8/10-2024

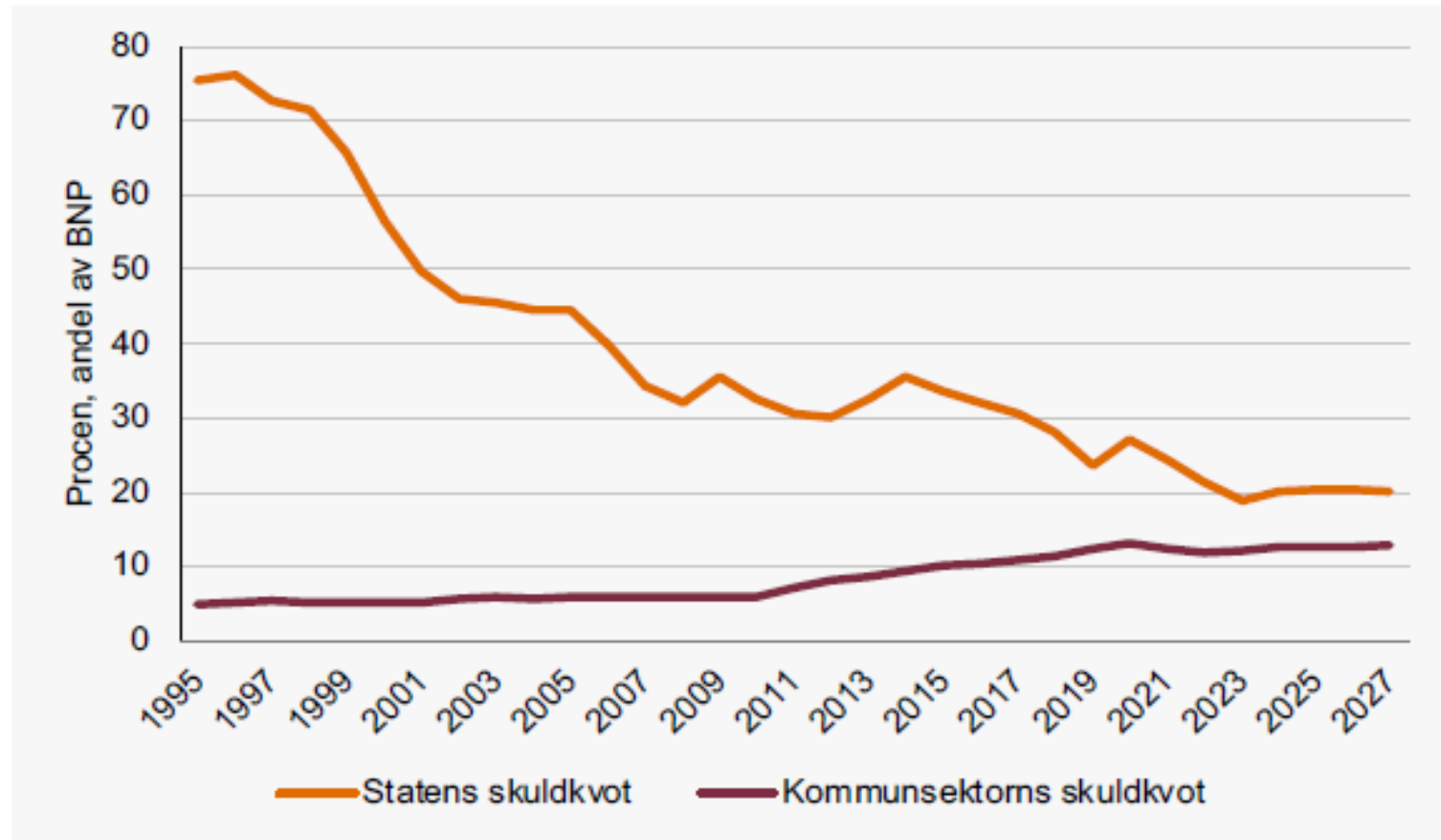
Det finanspolitiska ramverket

- Överskottsmål för hela den offentliga sektorns finansiella sparande på 1/3 procent av BNP
- Skuldankare på 35 procent av BNP
- Översyn av parlamentarisk kommitté
 - Slutbetänkande till 15 november

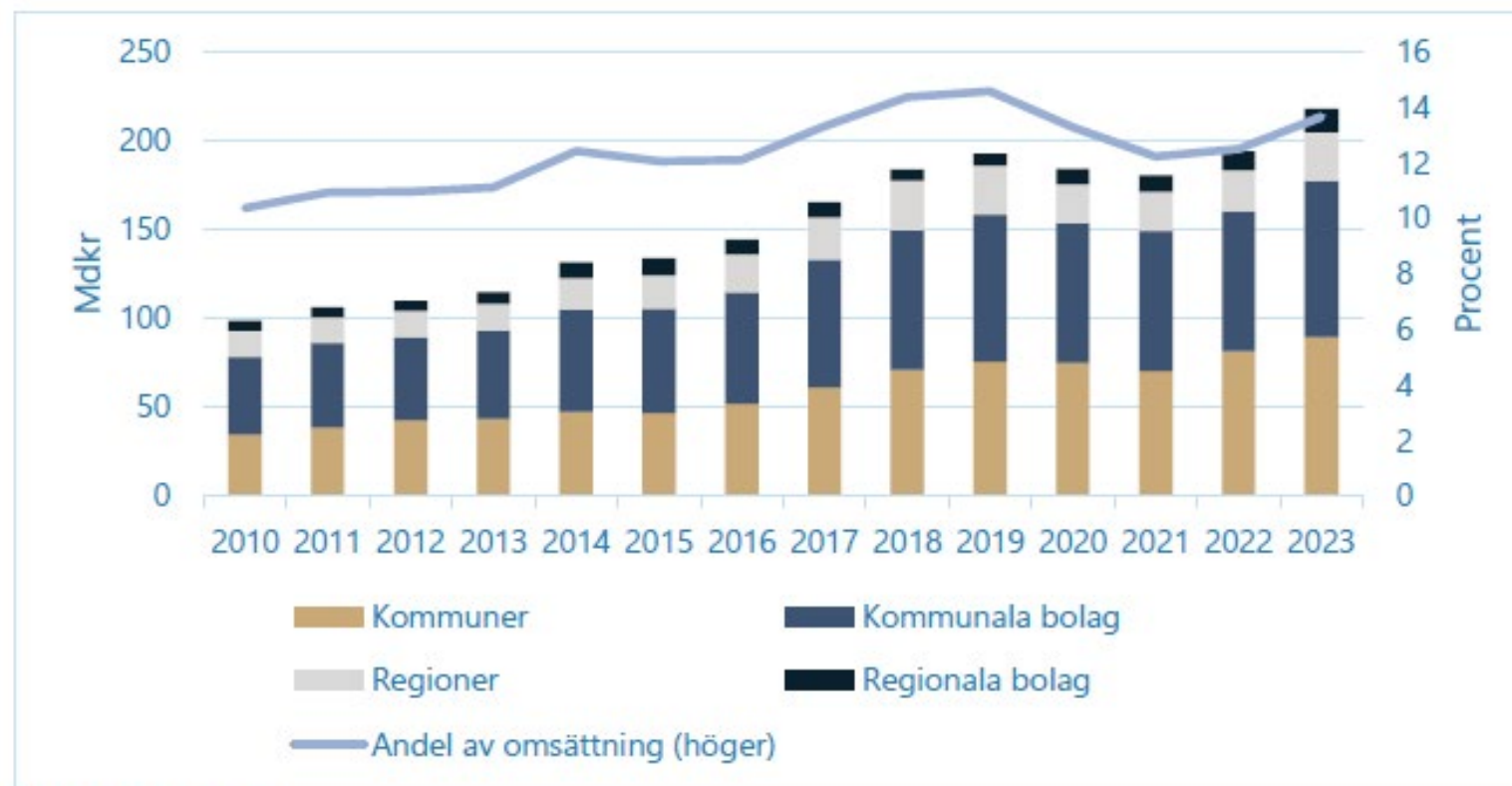
Långsiktig Maastrichtskuld och finansiell nettoställning vid olika finansiellt sparande, procent av BNP

Finansiellt sparande	Finansiell nettoställning	Maastrichtskuld
0,33	33,1	28,4
0	24,1	37,4
-0,5	10,4	51,1
-1	-3,2	64,2

Statens och kommunsektorns Maastrichtskuld, procent av BNP

Investeringar i kommuner och regioner

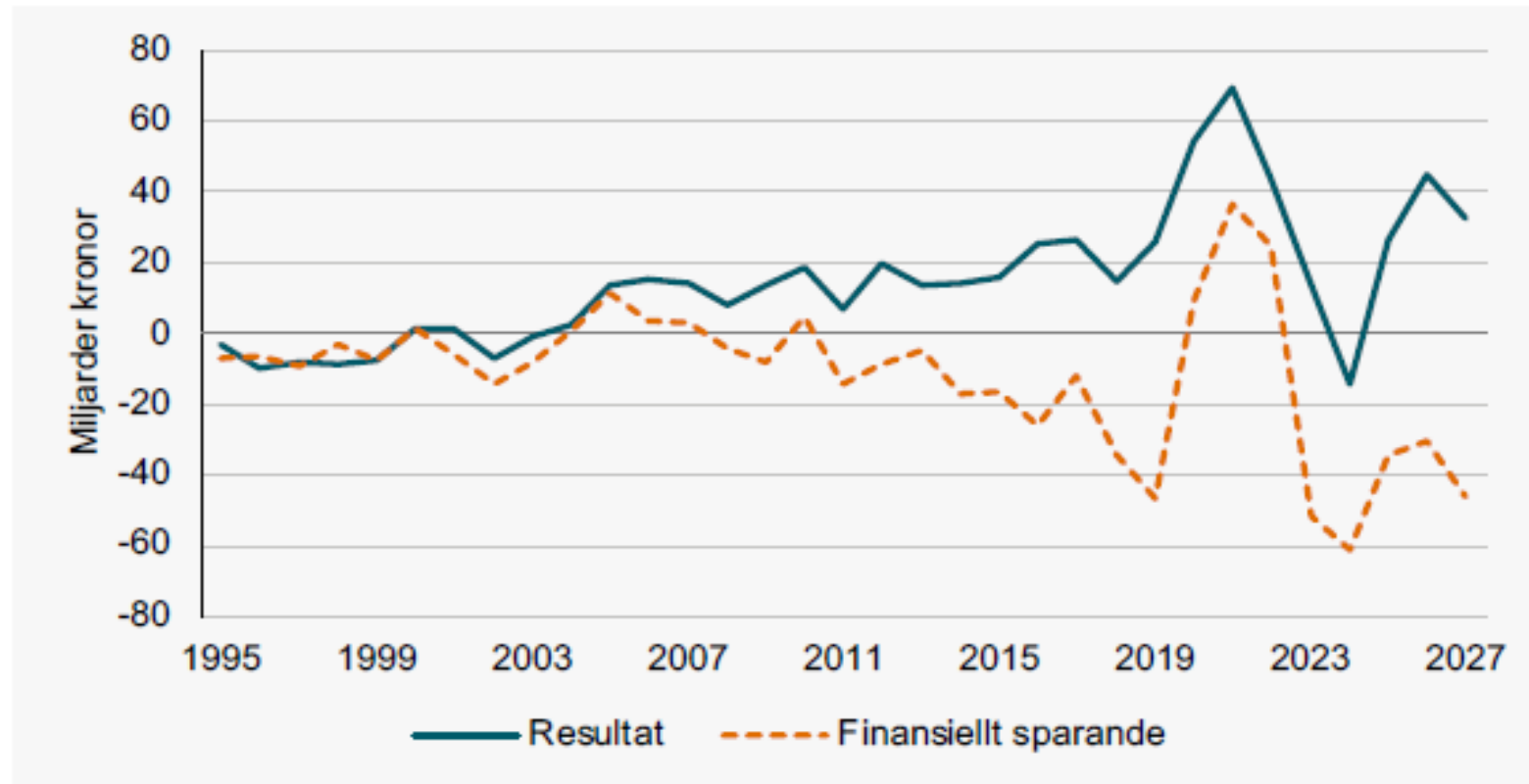

Källa: Kommuninvest

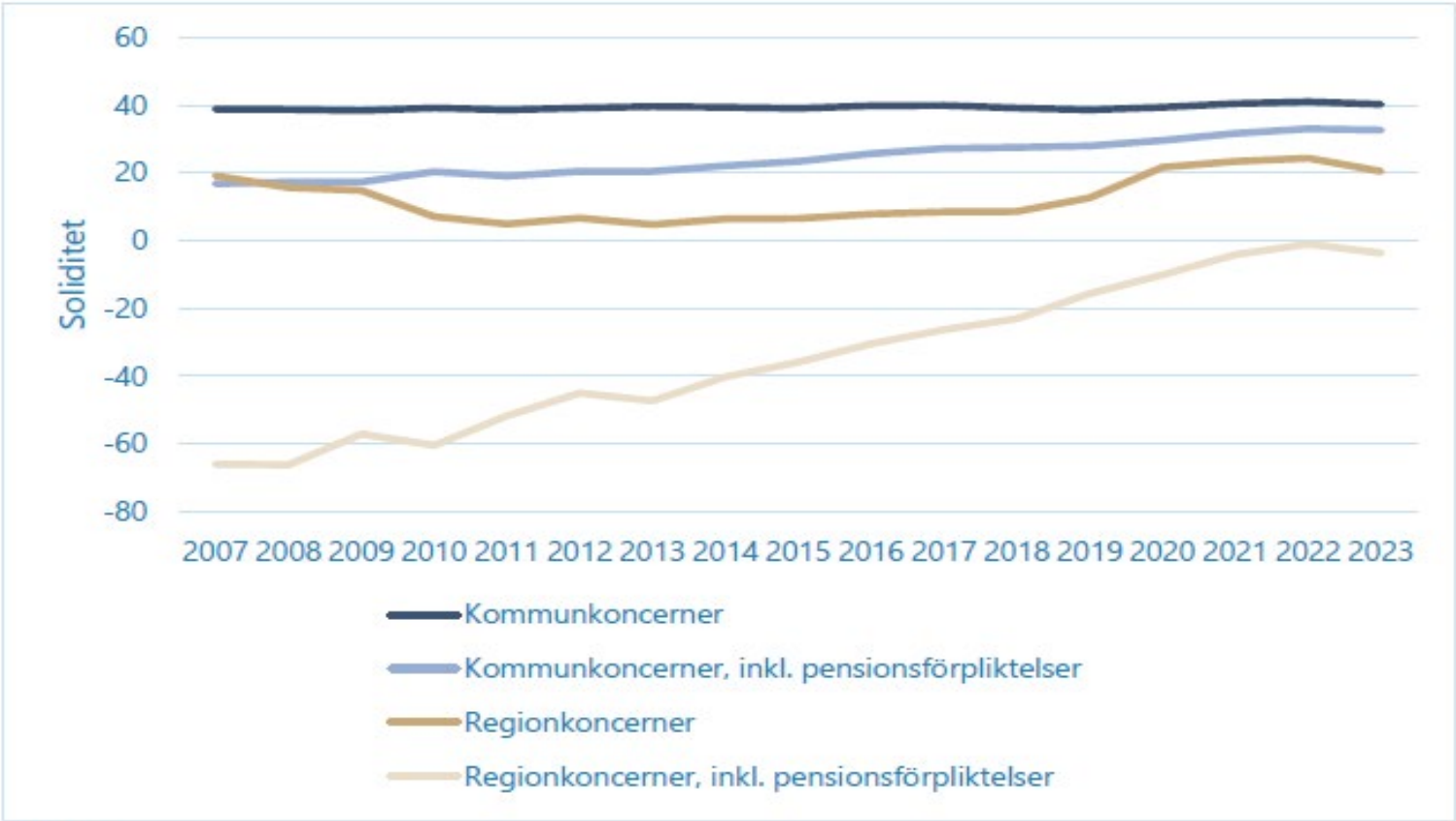
Skuldökningen i kommunsektorn

- Balanskravet på kommunerna gäller resultatet, inte det finansiella sparandet
- I det finansiella sparandet subtraheras investeringsutgifterna
- I resultatet subtraheras avskrivningarna
- I en period med ökande investeringar gäller att investeringsutgifterna $>$ avskrivningarna
- Alltså blir resultatet $>$ det finansiella sparandet

Resultat och finansiellt sparande i kommunsektorn

Soliditet

Källa: Kommuninvest

Skuldökningen i kommunsektorn

- Balanskravet på kommunerna gäller resultatet, inte det finansiella sparandet
- I det finansiella sparandet subtraheras investeringsutgifterna
- I resultatet subtraheras avskrivningarna
- I en period med ökande investeringar gäller att investerings-utgifterna $>$ avskrivningarna
- Alltså blir resultatet $>$ det finansiella sparandet
- Problemet är inte att kommunsektorns skuld ökat utan att statens minskat – och investeringarna där varit för låga
- Maastrichtskulden blir mer jämnt fördelad om staten investerar och lånar mer

Mer generösa statsbidrag?

- Staten lånar billigare – tveksamt argument
- Höjd kommunalskatt leder till samhällsekonomiska effektivitetsförluster
 - Staten har större möjligheter välja lämpliga skattehöjningar – om man vill

Kommunal medfinansiering av statliga investeringar

- Regeringens infrastrukturproposition
- Risk att samhällsekonomiska lönsamhetskalkyler åsidosätts

Statlig medfinansiering vid kommunala investeringar

- Klassiskt externalitetsproblem: mycket större intäkter för staten än för en kommun
- Men fara för alltför stort risktagande
- Bättre med någon form av intäktsdelning
 - Andel av bolagsskatt
 - Generell åtgärd
 - Risk investeringsstöd blir selektiva och snedvridande

Huvudpunkter

- Skäl revidera de offentligfinansiella målen för att möjliggöra högre investeringar
- Inte uppenbart att kommunsektorns ökade skuldsättning utgör ett problem
- Skäl för någon form av intäktsdelning vid framgångsrika företagsetableringar men riskabelt med statliga investeringsstöd

Opinionskoll

För att svara på våra interaktiva frågeställningar behöver du ansluta genom att ladda ner Zoom till din dator eller via Zooms app på en mobil/surfplatta.

Fråga 1

Hur ser du på ansvarsfördelningen mellan stat och kommunsektor i finansieringen av offentliga investeringar?

- 1) Staten bör ta ett större ansvar
- 2) Nuvarande ansvarsfördelning är ok
- 3) Kommunsektorn bör ta ett större ansvar
- 4) Vet ej

Fråga 2

Om staten skulle ta ett ökat ansvar för finansieringen av offentliga investeringar – vad borde då prioriteras?

- 1) Verksamhetsfastigheter
- 2) Bostäder
- 3) Energi
- 4) VA och avfall
- 5) Infrastruktur
- 6) Kollektivtrafik
- 7) Klimatanpassning
- 8) Annat
- 9) Vet ej

Fråga 3

Ser du att aktuell investeringsnivå i din kommun/region räcker för att möta de långsiktiga investeringsbehoven?

- 1) Ja
- 2) Nej
- 3) Vet ej

Fråga 4

Hur ser du i nuläget på nivån för skuldsättningen för din kommun/region?

- 1) Skulden kan höjas
- 2) Skulden är lagom hög
- 3) Skulden bör sänkas
- 4) Vet ej

Pannelsamtal och frågor från deltagare

Har du frågor du vill ställa till
paneldeltagarna, så skriv gärna
dina frågor i chatten.

Nästa Finansforum: 10 oktober kl 09.00-09.55

Hur ser möjligheterna ut för att lyckas med de omfattande investeringarna i vatten och avlopp som behövs de närmaste åren?

Finansforum 2024

8 oktober 2024

Tack för ditt deltagande!

Eventet går att
se i efterhand på

 YouTube

@kommuninvest
www.kommuninvest.se

